

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jnstitutio moralis philosophie metrica

Horatius Flaccus, Quintus

Dauentrie, 1504

Ad Augustum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70184](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70184)

Epistolarum

Argumentum p̄me epistole libri sc̄di

^a D Augustum liber est Nam & apud Suetonium legitur epistola Augusti Doratium arguentis quod ad se non scribat. Excusat ergo se non scribere ne illum tot ne
gocijs occupatum impediatur & simul eius laudes aggreditur.
In tota autem epistola subtiliter in fauore poetarum versatur

Ad Augustum.

Uim tot sustineas & tanta negocia solus
Res itales armis tuteris: moribus ornes:
Legibus emendes incommoda publica peccem
Si longo sermone morer tua tempora cesar
Romulus & liber pater & cum castore pollux
Post ingencia facta deorum in templa recepti:
Dum terras hominumq; colunt genus aspera bella
Componunt: agros assignant oppida condunt
Plorauere suis non respondere fauorem
Speratum meritis diram qui contudit hydram
Notaq; fatali portenta labore subegit
Comperit inuidiam supremo fine domari
Urit enim fulgure suo: qui pergrauat artes
Infra se positas extinctus amabitur idem
Presenti tibi maturos largimur honores
Iurandasq; tuum per nomen ponimus aras
Nil oriturum alias nil ortum tale fatentes
Sed tuus hic populus sapiens & iustus in vno
Te nostris ducibus te grauis anteferendo
Cetera nequaq; simili ratione modoq;
Aestimatur: & nisi que terris semota suisq;
Temporibus defuncta videt: fastidit & odit
Sic fautor veterum ut tabulas peccare vetantes
Quas bisquinq; viri sanxere: & federa regum

Dij

Libert Secundus.

Vel gabijs vel cum rigidis equata sabinis
Pontificum libros annosa volumina vatun
Dicitet albano musas in monte locutas
Si quia grecorum sunt antiquissima queq;
Scripta vel optima: romani pensantur eadem
Scriptores trutina. non est. quod multa loquamur
Nil intra est oleam: nil extra est in nuce duri
Venimus ad summum fortune: pingimus: atq;
Psallimus: et luctamur achivis doctius vinctis
Si meliora dies vt vina poemata reddit
Scire velim carthis precium quotus arroget annus
Scriptore: ab hinc annos centum qui decidet iter
Perfectos veteresq; referri debet: an inter
Viles atq; novos: excludat iurgia finis
Est vetus atq; probus: centum qui perficit annos
Quid: qui deperijt minor vno mense vel anno
Inter quos referendus erit: veteres ne poetas
An quos et presens et postera respuit etas
Iste quidem veteres interponetur honeste
Qui vel mense breui vel toto est iunior anno
Utor promisso caudq; pilos vt equine
Paulatin vello: et demo vnum: demo etiam vnum
Dum cadet elusus ratione ruentis acerui
Qui redit ad festos et virtutem estimat annis
Miraturq; nihil. nisi quod libitina sacrauit
Ennius et sapiens et fortis et alter homerus
Et critici dicunt: leuiter curare videtur
Quo promissa cadant: et somnia pythagorea
Mentibus in manibus non est: et mentibus heret
Pene recens ad deo sanctum est vetus omne poema

Epistolarum.

Ambigitur quotiens vter vtro sit prior: auferens
Pacuius docti famam senis Accius alti
Dicitur Afrani toga conuenisse Menandro
Plautus ad exemplar siculi properare Epicarmi
Vincere Cecilius grauitate Terentius arte
Hos edificat: et hos arcto stipata theatro
Spectat roma potens. habet hos numeratq; poetas
Ad nostrum tempus Liui scriptoris ab quo
Interdum vulgus rectum videt est vbi peccat
Si veteres ita miratur: laudatq; poetas
Ut nihil anteferas: nihil illis comparet: errat
Si quedam nimis antiquę si pleraq; dure
Dicere credit eos: ignaue multa fatetur
Et sapit et mecum facit et loue iudicat equo
Non equidem insector delendaq; carmina Liui
Esse reor: meminiq; plagosum mihi paruo
Orbium dictare: sed emendata videri
Pulchraq; et exactis minimum distantia miroz
Interq; verbum emicuit si forte decorum: et
Si versus paulo concinnior vnus et alter
Iniuste totum ducit. venditq; poema
Indignor quicquam reprehendi: non quia crasse
Compositum illepideve putetur: sed quia nuper.
Nec veniam antiquis: sed honorem et premia posci
Recte nec ne crocum floresq; perambulat Acci
Fabula si dubitem: clament periisse pudore
Cuncti pene patres. ea cum reprehendere coner
Que grauis Aesopus: que doctus Roscius egit
Vel quia nil rectum: nisi quod placuit sibi dicunt
Vel qz turpe putat parere minorib?: et que

Liber Secundus

In herbis didicere senes per denda fateri
Jam saliare Nume carmen qui laudat et illud
Quo d mecum ignorat solus vult scire videri
Ingenijs non ille fauet. plauditq; sepulcris
Mostra sed impugnat: nos nostraq; ludus odit
Quod si tam grecis nouitas iniuisa fuisset
Et nobis. quid nunc esset vetus aut quid haberet
Quod legeret tereretq; viritum publicus vsus
Et primum positis nugari grecia bellis
Coepit: et in vicium fortuna labier equa
Nunc athletarum studijs nunc arsit equorum
Marmoris aut eboris fabros aut eris amauit
Suspendit picta vultum mentemq; tabella
Nunc tubicinibus nunc est gauisa tragedis
Sub nutrice puella vclut si luderet infans
Quod cupide petijt: mature plena relinquit
Quid placet aut odio est quod non mutabile credas
Hoc paces habuere bone ventiq; secundi
Rome dulce diu fuit et solenne reclusa
Dane domo vigilare: clienti promere iura
Cautos nominibus certis expendere nummos
Maiores audire minori dicere per que
Crescere res posset minui daninosa libido
Mutauit mentem populus leuis et calet vno
Scribendi studio pueriq; patresq; seueri
Fronde comas vincti coenant: et carmina dicunt
Ipse ego qui nullos me affirmo scribere versus
Inuenior parthis mendatior et prius orto
Sole vigil calamum et chartas et scrinia posco
Mauem agere ignarus nauis timet abrotanum egro

Epistolarum.

Non audeat nisi qui didicit dare: quod mediocre est
Promittunt medici: tractant fabrilia fabri
Scribimus indocti doctiq; poemata passim
Hic error tamen et leuis hec insania quantas
Virtutes habeat: sic collige. vatis auarus
Non temere est animus versus amat: hoc studet vni
Detrimenda fugas seruatorum incendia ridet
Non fraudem socio puero ve incogitat vllam
Pupillo. viuit siliquis et pane secundo
Milicie quamq; piger et malus: utilis vbi
Si das hec parais quoq; rebus magna iuari
Os tenerum pueri balbumq; poeta figurat
Torquet ab obscenis iam nunc sermonibus aures
Mox etiam pectus preceptis format amicis
Asperitatis et inuidie corrector et ire
Recte facta refert oriencia tempora notis
Instruit exemplis inopem solatur et egrum
Castis cum pueris ignara puella mariti
Disceret vnde preces vatem nisi musa dedisset
Poscit opem chorus: et presentia numina sentit
Celestes implorat aquas docta prece blandus
Avertit morbos metuenda pericula pellit
Impetrat et pacem et locupletem frugibus annum
Carminibus dii superi. placantur carmine manes
Agricole pisces fortes paruoq; beati
Condita post frumenta leuantes tempore festo
Corpus et ipsum animum spe finis dura ferentem
Cum socijs operum pueris et coniuge fida
Tellurem porco: siluanum lacte piabant
Floribus et vino genium memorem breuis cui

Liber Secundus

Falsenina per hunc inuenta licentia morem
Uersibus alternis opprobria rustica fudit
Libertasq; recurrentes accepta per annos
Lussit amabiliter donec iam seuius apertam
In rabiem coepit uerti iocus: et per honestas
Ire domos impune minas. uolueru cruento
Dente lacessiti. fuit intactis quoq; cura
Condicione super communi quin etiam lex
Poenaq; leta: malo. que nollet carmine quendam
Describi. uertere modum formidine fustis
Ad benedicendum delectandumq; redacti
Grecia capta serum victorem cepit: et artes
Intulit agresti latio. sic horridus ille
Defluxit numerus saturnius et graue uirus
Mundicie pepulere: sed in longum tamen euum
Manerant hodieq; manent uestigia ruris
Serus enim grecis admouit acumina chartis
Et post punica bella quietus querere coepit
Quid Sophocles et Tespis et Aestibus utile ferrent
Temptauit quoq; rem si digne uertere possit
Et placuit sibi natura sublimis et acer
Nam spirat tragicum satis et feliciter audet
Sed turpem putat in scriptis: metuitq; lituram.
Creditur ex medio quia res accessit here
Sudoris minium sed habet comedia tanto
Plus oneris: quanto uenie minus aspice Plautus
Quo pacto partes tutetur amantus ephabi
Ut patris attentis: leonis et insidiosi
Quantus Dorfennius edacibus in parasitis
Quam non astricto percurrat pulpita socco

Epistolarum.

Gessit enim nummum in loculos demittere. post hac
Securus cadat an recto stet fabula talo
Quem tulit ad scoenam ventoso gloria curru
Examinat lentus spectator sedulus inflat
Sic leue: sic paruum: est aïm quod laudis auarum
Subruit aut reficit: valeat res ludicra si me
Palma negata macrum donata: reducit opimum
Sepe etiam audacem fugat hoc terretq; poetam
Quod numero plures virtute et honore minores
Indocti stolidiq; et depugnare parati
Si discordet eques media inter carmina: poscunt
Aut vsus aut pugiles: his nam plebe cula gaudet.
Verum equitis quoq; iam migravit ab aure voluptas
Omnis ad incertos oculos et gaudia vana
Quattuor aut plures aulea premuntur in horas
Dum fugiunt equitum turme peditumq; caterue
Dox trahitur manibus regum fortuna reortis
Esseda festinant. pilenta: petorita nauis
Captiuum portatur ebur: captiua corinthus
Si foret in terris rideret Democritus: ac si
Diuersum confusa genus panthera camelo.
Siue elephas albus vulgi conuerteret ora
Spectaret populum ludis attentius ipse
Ut sibi prebentem mimo spectacula plura
Scriptores autem narrare putaret a sello
Fabellam surdo: nam que peruincere voces
Eualuere sonum: referunt quem nostra theatra
Garganum mugire potes nemus aut mare tuscum
Tanto cum strepitu ludi spectantur et artes
Diuitieq; peregrine: quibus oblitus actor

Liber Secundus

Cum stetit in scena concurrat dextera leue
Dixit adhuc aliquid: nil sane: quid placet ergo?
Lana tarentino violas imitata veneno
Ac ne forte putes me que facere ipse recusem
Que recte tractent aly: laudare maligne.
Ille per extentum funem mihi posse videtur
Ire poeta: meum qui pectus inaniter angit
Irritat mulcet falsis terroribus implet
Ut magus: et modo me thebis modo ponit athenis
Verum age: et his qui selectori credere malunt
Quam spectatozis fastidia ferre superbi
Curam redde breuem si munus apolline dignum
His complere libris et vatibus addere calcar
Ut studio maiore petant heliconavirentem
Multa quidem nobis facimus mala sepe poete
Ut vineta egomet cedam mea: cum tibi librum
Solicito damus aut fesso: cum ledimur vnum
Si quis amicorum est ausus reprehendere versum
Cum loca tam recitata reuoluimus irreuocati
Cum lamentamur non apparere labores
Nostros: et tenui deducta poemata filo
Cum speramus eo rem venturam: ut simul atq;
Carmina rescieris nos fingere commodus vltro
Accersas et egere vetes: et scribere cogas
Sed tamen est opere precium cognoscere: quales
Adituos habeat belli spectata domiq;
Virtus indigno non committenda poete
Gratus Alexandro regi magno fuit ille
Cherilus: incultis qui versibus et male natis
Retulit acceptos regale nummisma philippos

Epistolarum

Ac potius puer ut festis quinquatribus olim
Exiguo gratoq; fruaris tempore raptim
Pauperies immunda procul domus absit: ego vtrum
Maue ferar magna an parua ferar vnus 7 idem
Non agimur tumidis velis aquilone secundo
Non tamen aduersis etatem ducimus austris
Viribus: ingenio: specie: virtute: loco: re:
Extremi primorum: extremis vsq; priores
Non es auarus abi: quid cetera: iam simul isto
Cum vicio fuge: rite caret tibi pectus inani
Ambitione. caret mortis formidine 7 ira
Somnia. terrores: magicos. miracula: sagas
Nocturnos lemures: portentag; thessala rides
Natales grate numeras: ignoscis amicis
Lenior 7 melior sis accedente senecta
Quid te exempta iuuat spinis de pluribus vna
Viuere si nescis: decede peritis
Vulisti satis: edisti satis: atq; bibisti
Tempus abire tibi est: ne potum largius equo
Rideat: 7 pulser lasciuia decentius etas

Satis 1554 Paderb.

Finis secundi epistolarum liber Impressum
Dauentrie per me Richardum pafraet. Anno
domini Millefimo quingentesimo quarto in p
festo Simonis et Jude. .